

Υποστήριξη Εκπαιδευτικών για την ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 24: Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Σενάριο Σχολικής Καταστροφής

Συγγραφέας: EVA-93/ VETREADY Project Partnership

Αριθμός έργου: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι, ωστόσο, μόνο του/των συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή φέρουν ευθύνη γι' αυτές.

Επισκόπηση Οδηγιών για Εκπαιδευτικούς

Αυτό το Αρχείο Υποστήριξης Εκπαιδευτικού έχει σχεδιαστεί για να συνοδεύει την εκπαιδευτική ενότητα «**Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Σενάριο Σχολικής Καταστροφής**», παρέχοντας εξατομικευμένη μεθοδολογική και διδακτική καθοδήγηση για την ενίσχυση της αποτελεσματικής εφαρμογής της.

Στόχος του είναι να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς:

- Κατανοήστε τους συγκεκριμένους παιδαγωγικούς στόχους αυτής της ενότητας εντός της ενότητας
- Εφαρμογή κατάλληλων στρατηγικών και εργαλείων διδασκαλίας για την εμπλοκή μαθητών ΕΕΚ, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΕΚ) και της διασποράς
- Διευκολύνετε με σιγουριά τις βασικές δραστηριότητες, προωθήστε τον αναστοχασμό και υποστηρίξτε τη διατήρηση της γνώσης
- Προσαρμόστε την παράδοση σε διαφορετικές μορφές (πρόσωπο με πρόσωπο, διαδικτυακά, μικτά) και στις ποικίλες ανάγκες των μαθητών

Σημείωση: Η ολοκλήρωση αυτής της ενότητας και του σχετικού κουίζ συμβάλλει στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού και μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση πιστοποίησης.

Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο αυτής της Ενότητας

1. Στόχος της Εκπαιδευτικής Ενότητας
2. Μαθησιακά Αποτελέσματα της Εκπαιδευτικής Ενότητας
3. Εισαγωγή: Τι είναι οι Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε ένα Σενάριο Ετοιμότητας για Σχολικές Καταστροφές και Ασφαλούς Μαθησιακού Περιβάλλοντος;
4. Βασικές Έννοιες και Ορολογία
5. Κατανόηση της Σημασίας
6. Γιατί είναι σημαντική αυτή η εκπαιδευτική ενότητα
7. Φυσικές Καταστροφές σε Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Πλαίσιο Σεναρίου Σχολικής Καταστροφής
8. Σεισμοί
9. Πλημμύρες
10. Πυρκαγιές
11. Τεχνολογικές και Βιομηχανικές Καταστροφές σε Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Πλαίσιο Σεναρίου Σχολικής Καταστροφής
12. Πυρκαγιές από βλάβες σε ηλεκτρικό εξοπλισμό
13. Χημικά Ατυχήματα
14. Συσκότιση
15. Βιολογικές και σχετιζόμενες με την υγεία καταστροφές σε δεξιότητες μοναχικής επιβίωσης σε ένα πλαίσιο σεναρίου σχολικής καταστροφής
16. Επιδημία σαλμονέλας σε σχολική καντίνα
17. Επιδημία ροταϊού
18. Στρεπτόδερμα στα σχολεία
19. Εμπνευσμένες Πράξεις και Πρότυπα
20. Περισσότερα για εξερεύνηση

Προτεινόμενες μέθοδοι και εργαλεία διδασκαλίας

Μέθοδος Διδασκαλίας 1: Προσομοίωση Παιχνιδιού Ρόλων – «Πανικός στον Διάδρομο»

Αυτή η μέθοδος βυθίζει τους μαθητές σε ένα ρεαλιστικό σενάριο σχολικής καταστροφής όπου ο πανικός εξαπλώνεται γρήγορα. Τους βοηθά να εξασκηθούν στη λήψη ατομικών αποφάσεων όταν περιβάλλονται από μαζικό χάος, ενισχύοντας την ήρεμη σκέψη, την επίγνωση της κατάστασης και την ικανότητα να ενεργούν ανεξάρτητα όταν οι συνομήλικοι μπορεί να αντιδράσουν παράλογα.

Παράδειγμα εφαρμογής:

Αφού εξετάσει διαφάνειες σχετικά με σεισμούς ή πυρκαγιές σε σχολεία, ο εκπαιδευτικός στήνει ένα παιχνίδι ρόλων: η μισή τάξη υποδύεται πανικόβλητους μαθητές που σπεύδουν προς αποκλεισμένες εξόδους, ενώ επιλεγμένοι μαθητές πρέπει να πλοηγηθούν με ασφάλεια χωρίς να ακολουθούν το πλήθος. Η άσκηση υπογραμμίζει πώς ο πανικός αυξάνει τους κινδύνους (πανικό, μπλοκαρισμένες σκάλες) και πώς οι ήρεμες, γρήγορες ενέργειες (εύρεση εναλλακτικών διαδρομών, κάλυψη από τα συντρίμια, αποφυγή σημείων συμφόρησης) μπορούν να σώσουν ζωές. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός ενημερώνει τους μαθητές για το ποιες στρατηγικές λειτούργησαν, ποιες όχι και πώς η επίγνωση αλλάζει τα αποτελέσματα επιβίωσης.

Προτεινόμενες μέθοδοι και εργαλεία διδασκαλίας

Μέθοδος Διδασκαλίας 2: Άσκηση Λήψης Αποφάσεων με Κάρτες Σεναρίων

Αυτή η μέθοδος βοηθά τους μαθητές να εξασκούνται στην ταχεία λήψη αποφάσεων όταν αντιμετωπίζουν αντικρουόμενα σήματα σε χαοτικές σχολικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική επειδή οι καταστροφές συχνά προκαλούν μαζικό πανικό, όπου το να ακολουθείς το πλήθος μπορεί να είναι πιο επικίνδυνο από το να ενεργείς ανεξάρτητα. Δουλεύοντας με κάρτες σεναρίων, οι μαθητές αξιολογούν τις επιλογές, προβλέπουν κινδύνους και υπερασπίζονται τις επιλογές επιβίωσής τους.

Παράδειγμα εφαρμογής:

Αφού εξετάσει διαφάνειες σχετικά με πυρκαγιές και διαρροές χημικών ουσιών στα σχολεία, ο εκπαιδευτικός διανέμει κάρτες σεναρίων με διλήμματα όπως: «Η κύρια έξοδος είναι μπλοκαρισμένη από καπνό, αλλά άλλες σπεύδουν προς τα εκεί. Ακολουθείτε ή ψάχνετε για εναλλακτική λύση;» ή «Νιώθετε μια μυρωδιά αερίου στον διάδρομο — ανεβαίνετε, κατεβαίνετε ή μένετε στη θέση σας;» Οι μαθητές πρέπει να επιλέξουν γρήγορα μια ενέργεια, να εξηγήσουν το σκεπτικό τους και στη συνέχεια να συζητήσουν μαζί τις συνέπειες. Ο εκπαιδευτικός επισημαίνει ποιες αντιδράσεις ευθυγραμμίζονται με τις βέλτιστες πρακτικές επιβίωσης. Αυτή η μέθοδος εκπαιδεύει τους μαθητές να παραμένουν ήρεμοι, να εμπιστεύονται την κριτική σκέψη και να αποφεύγουν την τυφλή παρακολούθηση από το πλήθος σε πραγματικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Προτεινόμενες μέθοδοι και εργαλεία διδασκαλίας

Μέθοδος Διδασκαλίας 3: Συζήτηση Μελέτης Περίπτωσης – Η Τίλι Σμιθ και η Προειδοποίηση για το Τσουνάμι (2004)

Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιεί πραγματικές ιστορίες επιζώντων για να αναδείξει πώς η γνώση, η ευαισθητοποίηση και η γρήγορη λήψη αποφάσεων σώζουν ζωές. Οι μαθητές αναλύουν ποιες ενέργειες ελήφθησαν, γιατί ήταν αποτελεσματικές και ποια διδάγματα εφαρμόζονται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης υγείας ή καταστροφών σε πολυσύχναστους χώρους. Συνδέει τον συναισθηματικό αντίκτυπο με πρακτικές στρατηγικές επιβίωσης, ενισχύοντας ότι ακόμη και ένα ενημερωμένο άτομο μπορεί να προστατεύσει πολλούς άλλους.

Παράδειγμα εφαρμογής:

Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει την ιστορία της **Τίλι Σμιθ**, μιας 11χρονης που αναγνώρισε τα προειδοποιητικά σημάδια για τσουνάμι στην Ταϊλάνδη (2004) και έπεισε τους γονείς της και τους επισκέπτες του ξενοδοχείου να εκκενώσουν, σώζοντας δεκάδες ζωές. Αφού παρακολουθήσουν ένα σύντομο βίντεο ή διαβάσουν μια περίληψη ειδήσεων, οι μαθητές συζητούν ερωτήματα όπως:

«Ποιες γνώσεις βοήθησαν την Τίλι να δράσει πιο γρήγορα από τους ενήλικες;» «Πώς η βασική επίγνωση των συμπτωμάτων/σημείων (π.χ. τροφική δηλητηρίαση, διαρροές αερίου, υποχώρηση της θάλασσας) σας δίνει πλεονέκτημα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης;» «Αν βρισκόσασταν σε ένα παρόμοιο πολυσύχναστο μέρος, πώς θα πείθατε τους άλλους να σας ακολουθήσουν αντί να πανικοβάλλονται;»

Αυτή η στοχαστική συζήτηση ενισχύει την αυτοπεποίθηση, υπογραμμίζει την αξία της εκπαίδευσης και της έγκαιρης αναγνώρισης και δείχνει ότι η ηλικία ή η κοινωνική θέση δεν περιορίζουν την ικανότητα κάποιου να σώζει ζωές σε κρίσεις.

Συμβουλές Ενίσχυσης Συμμετοχής

- Παρέχετε **έγκαιρες προειδοποιητικές ενδείξεις** καθώς πυροδοτείται η συζήτηση (π.χ., «Τι θα γινόταν αν μυρίζατε σάπια αυγά στο υπόγειο;» ή «Πώς θα αντιδρούσατε αν τα φώτα έσβηναν ξαφνικά σε μια συναυλία γεμάτη κόσμο;»). Αυτό κάνει τους μαθητές να εξασκούνται στην αναγνώριση, όχι μόνο στην αντίδραση.
- Δημιουργήστε ένα **ασφαλές μαθησιακό περιβάλλον** προετοιμάζοντας τους μαθητές ώστε να μπορούν να συζητηθούν ευαίσθητα θέματα (ασφυξία, δηλητηρίαση, μαζικός πανικός). Προσφέρετε σύντομα διαλείμματα, εάν χρειάζεται, και αποφύγετε την επικριτική φράση («γιατί δεν δραπέτευσαν;»).
- Ενθαρρύνετε τον **διαδραστικό ομαδικό προβληματισμό**: αφήστε τους εκπαιδευόμενους ΕΕΚ να μοιραστούν προσωπικές εμπειρίες (π.χ. λιποθυμία στο σχολείο, συμμετοχή σε μια εκδήλωση με πολύ κόσμο), ενώ οι ενήλικες της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης μπορούν να παρέχουν δομημένες πρακτικές ασφαλείας. Οι εκπαιδευόμενοι της διασποράς μπορούν να ενσωματώσουν πολιτισμικά διαφορετικές προοπτικές σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.
- Χρησιμοποιήστε μια **ισορροπία μεταξύ πρακτικών εργαλείων** (χάρτες εκκένωσης, λίστες ελέγχου συμπτωμάτων, διαγράμματα ροής λήψης αποφάσεων) και συναισθηματικής εμπλοκής (παιχνίδι ρόλων για την παροχή βοήθειας σε ένα άτομο που έχει καταρρεύσει, σύντομες συζητήσεις σχετικά με τον πανικό έναντι των ήρεμων αντιδράσεων). Αυτή η διπλή προσέγγιση διατηρεί το κίνητρο και τη συμμετοχή όλων των ομάδων.

Στρατηγικές Προσαρμογής

- **Παράδοση αυτοπροσώπως**

Οι μαθητές εναλλάσσονται μεταξύ σταθμών εξάσκησης σε μεγάλους χώρους (π.χ. στάδια, εμπορικά κέντρα). Οι εργασίες περιλαμβάνουν τη χαρτογράφηση ασφαλών εξόδων, την προσομοίωση αποκλεισμένων μονοπατιών και την αντιμετώπιση ξαφνικών ιατρικών προβλημάτων. Οι εκπαιδευτές παρέχουν έντυπα σχέδια ορόφων, σφυρίχτρες, φακούς και στηρίγματα για να κάνουν την άσκηση ρεαλιστική και ελκυστική.

- **Ηλεκτρονική παράδοση**

Οι μαθητές παρακολουθούν σύντομα βίντεο με καταστροφές που σχετίζονται με το πλήθος (πυρκαγιά, συσκότιση, τροφική δηλητηρίαση σε καντίνες). Σε αίθουσες διαλείμματος, αναλύουν προειδοποιητικά σημάδια, προτείνουν απαντήσεις και συγκρίνουν με τις επίσημες οδηγίες έκτακτης ανάγκης. Η συνεργασία υποστηρίζεται από εργαλεία όπως το Zoom, το Padlet και τα Έγγραφα Google για τη χαρτογράφηση και την καταγραφή στρατηγικών.

- **Μικτή παράδοση**

Συνδυάζει την πρακτική άσκηση στην τάξη με την διαδικτυακή ομαδική εργασία. Οι ομάδες με φυσική παρουσία εκτελούν γρήγορες ασκήσεις εκκένωσης και εργασίες αναγνώρισης κινδύνου, ενώ οι διαδικτυακές ομάδες αναλύουν πραγματικές μελέτες περιπτώσεων καταστροφών και μοιράζονται εναλλακτικές στρατηγικές. Μαζί, οι μαθητές συγκρίνουν τα αποτελέσματα και προτείνουν ασφαλέστερες, βελτιωμένες ενέργειες χρησιμοποιώντας κοινές ψηφιακές πλατφόρμες.

Βασικές Δεξιότητες ESCO που Αναλύονται σε Αυτή την Ενότητα

Στοχευμένη κατηγορία δεξιοτήτων ESCO: T3.2 – Υιοθέτηση προληπτικής προσέγγισης. Βασικές δεξιότητες που αναπτύχθηκαν: Ανάληψη ευθύνης, Λήψη αποφάσεων, Επίδειξη αποφασιστικότητας.

Αναλάβετε την ευθύνη

- Εξασκείται όταν οι μαθητές ενεργούν ως οι πρώτοι που αντιλαμβάνονται κίνδυνο (π.χ., μυρωδιά «σάπιου αυγού» από H_2S , καπνός σε διάδρομο, ξαφνική διακοπή ρεύματος).
- Οι εκπαιδευτικοί το τονίζουν αυτό παροτρύνοντας τους μαθητές να αναλάβουν πρωτοβουλίες: να σημάνουν συναγερμό, να ειδοποιήσουν τους άλλους και να τους καθοδηγήσουν σε ασφαλές μέρος χωρίς να περιμένουν οδηγίες.

Πάρτε γρήγορα αποφάσεις υπό πίεση

- Εξασκήθηκε σε σενάρια Παύσης & Αναστοχασμού (π.χ. φραγμένο κλιμακοστάσιο, καπνός από φωτιά, μαζικός πανικός).
- Οι εκπαιδευτικοί τονίζουν αυτή την δεξιότητα ζητώντας από τους μαθητές να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο επικίνδυνες διαδρομές μέσα σε δευτερόλεπτα και στη συνέχεια να εξηγήσουν και να δικαιολογήσουν την επιλογή τους.

Δείξτε αποφασιστικότητα/επιμονή

- Εξασκείται κατά τη διάρκεια αναταράξεων πλήθους ή προσομοιώσεων πανικού (π.χ., όταν οι έξοδοι είναι μπλοκαρισμένες ή το πλήθος σπρώχνεται προς τα πίσω).
- Οι εκπαιδευτικοί ενισχύουν αυτό καθοδηγώντας τους μαθητές να επιδεικνύουν προστατευτικές στάσεις, διαγώνιες κινήσεις διαφυγής και σαφή σηματοδότηση ακόμη και υπό πίεση.

Υποστήριξη Αξιολόγησης – Πώς να Ελέγχετε την Πρόοδο του Μαθητή

Στο τέλος αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι συμπληρώνουν ένα κουίζ πολλαπλής επιλογής 10 ερωτήσεων, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να αξιολογήσει την κατανόησή τους σχετικά με τις βασικές έννοιες που καλύπτονται στη συνεδρία.

Επιπλέον στρατηγικές αξιολόγησης:

1.Γρήγορο κουίζ σεναρίου κινδύνου πλήθους: Οι μαθητές λαμβάνουν μια σύντομη περιγραφή του κινδύνου (π.χ., ξαφνική ασθένεια σε συναυλία, αποκλεισμένες έξοδοι κατά τη διάρκεια πανικού). Εντός 1-2 λεπτών πρέπει να επιλέξουν την ασφαλέστερη ενέργεια και να την δικαιολογήσουν. Αυτό ελέγχει την ταχεία λήψη αποφάσεων υπό πίεση.

1.Χαρτογράφηση αναγνώρισης κινδύνων: Οι μαθητές αναλύουν μια εικόνα ενός σταδίου, μιας αίθουσας συναυλιών ή ενός εμπορικού κέντρου με κρυμμένους κινδύνους (π.χ. μπλοκαρισμένη έξοδος, πεσμένη μάσκα, εγκαταλελειμμένη τσάντα). Σε ομάδες, πρέπει να επισημάνουν όλους τους κινδύνους και να προτείνουν ασφαλείς αντιδράσεις. Αυτό ελέγχει την επίγνωση της κατάστασης.

Πρόσθετο Εκπαιδευτικό Υλικό

1. Διαχείριση Λοιμωδών Νοσημάτων στα Σχολεία

<https://www.aap.org/en/patient-care/school-health/managing-infectious-diseases-in-schools>

Πρακτικές οδηγίες για το πώς τα σχολεία μπορούν να προετοιμαστούν για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας, συμπεριλαμβανομένων των επιδημιών μολυσματικών ασθενειών.

2. UNICEF – Ασφαλή Σχολεία σε Καταστάσεις Έκτακτης Ανάγκης

<https://www.unicef.org/education/emergencies>

Περιγράφει βασικές στρατηγικές για την ασφάλεια των παιδιών κατά τη διάρκεια καταστροφών, με έμφαση στην ευαισθητοποίηση, τις πρώτες βοήθειες και την ανθεκτικότητα.

3. CFPA-Europe — Πυροπροστασία στα σχολεία (Οδηγία αριθ. 39:2021 F)

[CFPA-E Πυροπροστασία σε Σχολεία PDF](#)

Αυτή η κατευθυντήρια γραμμή παρέχει μια καθημερινή βάση σε όλη την Ευρώπη για την πυρασφάλεια τόσο σε νέα όσο και σε υπάρχοντα σχολικά κτίρια, συμπεριλαμβανομένων αρχών εκκένωσης, δομικής ασφάλειας και πρόληψης.

Πηγές

- Πυροπροστασία στα σχολεία Οδηγία CFPA-E αριθ. 39:2021 φ. (χ.η.). Κοπεγχάγη, Σεπτέμβριος 2021 CFPA Europe. https://cfpa-e.eu/app/uploads/2022/05/CFPA_E_Guideline_No_39_2021_F1.pdf?utm_
- Συμπεριληπτική εκπαίδευση για την ΕΕΚ. (26 Ιουνίου 2025). CEDEFOP. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/timeline-vet-policies-europe/search/40022>
- Διαχείριση Λοιμωδών Νοσημάτων στα Σχολεία. (χ.η.). <https://www.aap.org/en/patient-care/school-health/managing-infectious-diseases-in-schools>
- Μαζικές συγκεντρώσεις και μολυσματικές ασθένειες, σκέψεις για τις αρχές δημόσιας υγείας στην ΕΕ/ΕΟΧ. (14 Ιουνίου 2024). Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων. <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/mass-gatherings-and-infectious-diseases-considerations-2024>
- Παιδαγωγική στην Εκπαίδευση: Οδηγός για Πλαίσια & Διδακτικές Μεθόδους για το 2025. (χ.η.). <https://research.com/education/pedagogy-in-education>
- Δεξιότητες & ικανότητες. (χ.η.). Ευρωπαϊκές Δεξιότητες, Ικανότητες, Προσόντα και Επαγγέλματα (ESCO). https://esco.ec.europa.eu/en/classification/skill_main

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

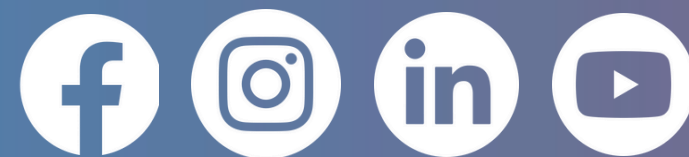
<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

**Διασκεδάστε με την Ενότητα 4 VET-READY: ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ
ΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ Εκπαιδευτική Ενότητα 24
Δεξιότητες Μοναχικής Επιβίωσης σε Σενάριο Σχολικής
Καταστροφής!**

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ

<https://vetready.eu/>